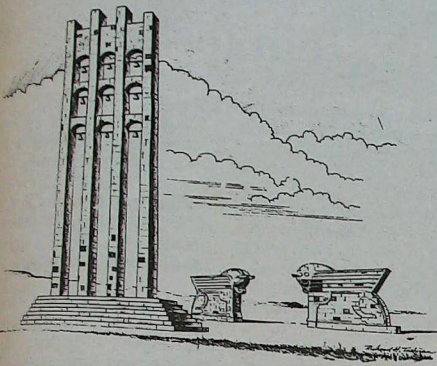

URSUS SARDARABAD

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET.

BUENOS AIRES, AÑO X N° 318

MIÉRCOLES, 19 DE DICIEMBRE DE 1984

Editorial:

¿Emancipación, Fecha Patria o Sovietización?

El poder que regía en Armenia Oriental desde su "independencia", acaecida el 28 de mayo de 1918, consecuencia del desmembramiento del Seim Transcaucásico, se encontraba impotente para gobernar Armenia en 1920. La miseria, el desabastecimiento y la falta de condiciones mínimas de sanidad demostraban la imposibilidad de poder regir los destinos de una nación, pero esto no era lo peor. El ejército turco no encontraba ninguna resistencia para continuar su macabro plan de aniquilar a la población armenia refugiada en la Armenia Oriental, zona ocupada por los rusos en 1828, luego de la Guerra Ruso-Persa, y ratificada como área de influencia en el tratado de Brest-Litovsk de 1918.

El gobierno armenio había solicitado a los EE.UU., en 1919, un mandato norteamericano en Armenia, idea que contaba con el beneplácito del presidente Wilson; sin embargo, el Congreso de los EE.UU. rechazó el pedido. No hacía mucho que la Gran Bretaña se burlaba de su "pequeña aliada", Armenia, declarando que no podían defendernos pues la Armada Británica estaba imposibilitada de subir al Monte Ararat. El Panturanismo estaba a punto de concretarse; los turcos ya estaban en Alexandropol, donde el gobierno armenio firma con los otomanos el tratado más infame que jamás cualquier pueblo del mundo alguna vez haya firmado, para el que se encuentra como único justificativo, el estado de desesperación del gobierno.

No cabe duda de que, una vez aniquilada la Armenia Oriental, al igual que el resto de la Armenia histórica, los turcos deberían retirarse a Kars, según el Tratado de Brest-Litovsk. Pero entonces, ¿quién iba a quedar para construir el monumento a los mártires en Dzidzernagapert, el de Sardarabad o el de Antranik? ¿Quién iba a levantar el Madenatarán, y reunir toda la sabiduría armenia? ¿Acaso se reconstruirían Garni y otras reliquias milenarias? ¿Qué sería de Etchmiadzin, más que ruinas? ¿Dónde estarían y cómo desarrollarían su genio Aram Khachadourian, Víctor Harnpartzumian, Hovannés Shiraz, Tigrán Petrossian...?

La sovietaización de Armenia trae consigo un régimen que nosotros, los demócratas liberales, no compartimos; pero sin tierra y sin pueblo ¿para qué y para quiénes sostendríamos nuestros ideales?

El 29 de noviembre de 1920, el ejército soviético entró en Armenia, a detener las ambiciones turcas, quienes debieron retirarse a las fronteras pactadas.

El Pacto Armenio-Soviético, firmado el 2 de diciembre de 1920, le da a la Nación Armenia derechos y obligaciones. Las obligaciones son muchas y el pueblo armenio LAS HA ASUMIDO HEROICAMENTE. Pero, ¿qué hay de los derechos?: defensa de su territorio, protección de su pueblo ante el latente genocida, desarrollo de su cultura, su idioma, su culto y el derecho de pensar en un futuro ideal, para cuando "LA RUEDA DE LA HISTORIA GIRE".

Hoy mismo, al igual que en 1920, Armenia necesita integrarse con otras naciones a un sistema de defensa y a un tratado económico que permita su subsistencia.

Solamente los necios pueden pensar que podemos defendernos de las amenazas turcas.

Solamente los ignorantes pueden pensar que podemos autoabastecernos de 25.000 Km² de piedra, sin hidrocarburos, sin productos químicos, sin materias primas para mover las industrias, y con sólo 5.000 Km² de tierras medianamente fértiles para el agro, insuficientes para alimentar a más de 3.000.000 de habitantes.

Cualquier día del año puede designarse como fecha patria, en cualquier papel se puede declarar una emancipación, pero eso no es lo importante. Lo indispensable es poder defender y saber sostener esas declaraciones. Sería imposible hablar de los derechos y libertades de un pueblo que no existe. Afortunadamente, nosotros hoy podemos decir: "Existimos, existiremos y aún nos multiplicaremos".

ANKARA:

"Turquía debe abastecerse de armas atómicas" -dice el viceministro de los EE.UU.

El Viceministro de Defensa de los EE.UU., Sr. Richard Perlé, que se encuentra en Ankara, manifestó su conformidad de que Turquía se abastezca de modernas armas atómicas.

El Sr. Perlé recaló su asentimiento pues —según su opinión— los límites orientales de Turquía son difíciles de defender, ya que la U.R.S.S. ha

establecido allí un fuerte número de soldados que defienden su frontera. Al respecto, expresó: "En el límite preciso de la frontera con Turquía, la U.R.S.S. ha dispuesto un considerable número de fuerzas militares".

Entre otras declaraciones, el ministro manifestó que próximamente serán actualizados varios aeropuertos de Turquía.

La visita de Monseñor Krikoris Pouniatian a Chile

(Información en pág. 3)

EN NUESTRO PROXIMO NUMERO:

El Hombre del Año 1984 de las colectividades armenias de Sudamérica

Usted es responsable de la continuidad de más de 3.000 años de historia

Envíe a sus hijos a escuelas armenias

HAY UNA CERCA DE SU HOGAR

SAN PABLO:

Escola Paren e Regina Bazarian da U.G.A.B. -São Paulo

A partir de 1985, a coletividade armênia de São Paulo terá mais um estabelecimento educacional de alto nível, a ESCOLA PAREN E REGINA BAZARIAN da União Geral Armênia de Beneficência.

A escola funcionará em regime de semi-internato e as matrículas para o próximo ano já estão abertas. Inicialmente, serão mantidos os cursos maternal, Jardim I e II e Pré-Escola, onde serão aceitas

crianças de 3 a 6 anos.

Maiores informações poderão ser adquiridas na secretaria da UGAB, a Rua Natingui N° 1545 -São Paulo- SP. Fone: 212-8362.

1a. apresentação do Coral Erebuni

A União Geral Armênia de Beneficência de São Paulo —UGAB, promoveu em 3 de dezembro passado, uma Noite de Arte, realiza-

da no Teatro da FECAP, que contou com a presença de um grande público.

A noite teve início com uma apresentação da solista Azadoui Keshishian, que cantou melodias típicas armênicas e foi seguida por uma apresentação da pianista Lídia Bazarian, que executou melodias de Brahms e Liszt, entre outras.

Na segunda parte de

programação, o CORAL EREBUNI, fundado em abril de 1984, pelo Departamento de Jovens Armenig da UGAB, fez a sua primeira apresentação oficial, sob a regência do Mestre José Viégas Neto, tendo como solista Hripsime Bedoyan.

As brilhantes apresentações fizeram vibrar o público que prestigiou o evento com indisfarçável alegria.

MARACHA EM FESTA

No último dia 24 de novembro, a SOCIEDADE BENEFICENTE E CULTURAL MARACHA realizou um jantar dançante para festejar a passagem do 37º aniversário de fundação da entidade e a reabertura do Salão de Festas, que foi totalmente reformado.

No transcorrer da festa, que contou com a presença

de significativa parcela da coletividade armênia de São Paulo, onde destacavam-se representantes das diversas entidades da colônia, Hampar Sarkis Arakelian, presidente da MARACHA, dirigiu uma mensagem aos convidados, fazendo menção de agradecimento aos colaboradores que assinaram o livro de ouro, fazendo

doações para o Fundo de Reforma da Sede Social. Ele enfatizou também, a importância de se preparar os jovens para que futuramente tomem parte das diretorias das diversas entidades armênicas da coletividade.

O Jantar, animado por melodias típicas armênicas, transcorreu em clima de grande alegria.

Sociais:

Nascimento:

ANDRE LEVON MOSDITCHIAN

Para alegria de seus pais, Ochín Leon Mosditchian e Suzana Tashchian de Mosditchian, nasceu no último dia 27 de novembro, o pequeno Andre Levón Mosditchian.

A Sra. Suzana é membro do Departamento Feminino da UGAB e o Sr. Ochín León Mosditchian é secretário da Diretoria da UGAB e presidente da Associação

Cultural Tekeyan de São Paulo.

O Jornal SARDARABAD felicita os papais.

Falecimento:

Hampartzoum Sapadjian

Hampartzoum Sapadjian faleceu nesta capital, em 18 de novembro de 1984, aos 98 anos de idade.

Natural de Zeitun, casado com a Sra. Vartouhi Sapadjian, também falecida.

Lamentam seu desaparecimento os filhos Krikor Sapadjian, diretor da União Geral Armênia de

Beneficência de São Paulo, Manouk Sapadjian, seus sete netos e oito bisnetos.

Escola Turian em festa

A festa de encerramento do ano letivo de 1984 da Escola Turian da Comunidade Armênia de São Paulo —Externato José Bonifácio, foi realizada no último dia 2 de dezembro, domingo, e contou com a presença de centenas de alunos, além de representantes das diversas entidades armênicas de São Paulo.

Constituindo a mesa de honra estavam o padre Yesnig Guzellan, da Igreja Apostólica Armênia; Zaven Calaigian, diretor educativo; Maria Krikorian Basdadjian, diretora da Escola e Anita Boyamian, presidente da Associação de Pais e

Mestres —APM.

No transcorrer da festa os alunos apresentaram diversos números artísticos como poesias, músicas, dramatização, etc... e as crianças que cursaram a pré-escola receberam os respectivos diplomas.

Zaven Calaigian, diretor educativo e o padre Yesnig Guzellan dirigiram suas mensagens aos presentes e foi anunciada a data da entrega dos diplomas aos formandos da 8ª série, que será no próximo dia 16 de dezembro, às 19h30, na Igreja Apostólica Armênia São Jorge.

ITAPETININGA:

“OS COLUNAVEIS”: 25.11.84.

Reedição dos livros de Jacob Bazarian

Dias atrás esteve em nossa cidade o Sr. Fernando Mangarielo, proprietário da Editora Alfa -Omega de São Paulo, conhecida por suas excelentes publicações na área de ciências humanas e editor da revista trimestral “Socialismo e Democracia” já vitoriosa em seu 4º número.

O Sr. Mangarielo veio da capital especialmente para propor ao Prof. Jacob Bazarian uma nova edição (a 3ª) de suas obras “O Problema da Verdade”, “Intuição Heurística” e “Introdução a Sociologia —Bases Materiais da Sociedade”.

As referidas obras estão esgotadas em virtude de estarem sendo adotadas em várias universidades oficiais e particulares, sobretudo nas PUC (Pontifícia Universidade Católica), de várias cidades do sul ao norte do país. E torna-se necessário reedita-

las para o próximo ano letivo.

Há tempos o nosso órgão já noticiara que o “O Problema da Verdade”, de autoria de nosso filósofo e sociólogo conterrâneo publicado pelo “Círculo do Livro” atingira a invejável tiragem de mais de dez mil exemplares —transformando-se num verdadeiro best-seller filosófico— num país, onde as obras de filosofia mal venderam a tiragem usual de três mil exemplares.

No ano seguinte, a Editora Símbolo de São Paulo lançou uma nova edição do referido livro, com uma tiragem de mais de três mil exemplares. O sucesso dessa obra se explica talvez, pelo fato de que é a única no Brasil que expõe detalhadamente o critério máximo da verdade científica

(veja pág. 12)

União Geral Armênia de Beneficência Escola Paren e Regina Bazarian Matriculas abertas para crianças de 3 a 6 anos de idade

Regime: Semi-Internato

Cursos: Maternal, Jardim I e II, Pré-Escola

Informações na secretaria da UGAB -Rua Natingui 1545. São Paulo.
FONE: 212-8362

Monseñor Krikoris Pouniatian visitó la colectividad armenia

Entre el 30 de noviembre y el 4 de diciembre ppdo., visitó la "olvidada" comunidad armenia de Chile, Monseñor Krikoris Pouniatian, Primado de la Iglesia Apostólica Armenia para la Argentina, acompañado por el R.P. Asbed Balian.

Durante su estadía, el

Primado tuvo encuentros con representantes de la colectividad, y dio una conferencia para la prensa local.

Esperamos que los eclesiásticos armenios del Brasil y del Uruguay, al igual que Monseñor Pouniatian, visiten periódicamente la comunidad armenia de Chile para retomar los vínculos espirituales con dicha colectividad.

En el transcurso de su visita, Monseñor Pouniatian, asistido por el R.P. Balian, ofició una Misa, que fue comentada, de este modo, por el diario "El Mercurio" de Santiago de Chile:

DIARIO "EL MERCURIO":

Obispo de Armenia ofició misa en Chile

El Primado de la Iglesia Apostólica Armenia para América del Sur, (Argentina) Obispo Krikoris Pouniatian, ofició ayer una misa con asistencia de esa colectividad en Chile, acto litúrgico que constituyó un hito importante para la unidad étnica y espiritual de los armenios, según explicaron los fieles.

El oficio fue concelebrado por el Archimandrita, Reverendo Asped Balian. Ambos llegaron a Santiago el jueves último, procedentes de Buenos Aires.

Armenia es parte de la Unión de Repúblicas Socialistas Soviéticas, U.R.S.S., desde 1920, luego que pidiera la protección de Rusia ante la posible agresión de Turquía, su enemigo secular. Desde esa fecha, la Unión Soviética la mantiene bajo su órbita.

El propio Obispo Pouniatian tiene pasaporte otorgado por la Unión Soviética.

Los armenios en Chile, que suman unas doscientas familias, no tienen servicios religiosos regulares. Sin embargo, mantienen una unidad basada especialmente en la religión, según explicó el miembro de la colectividad, Arturo Minassian.

Señaló que la Iglesia armenia constituye un fuerte motivo de unión para los

cuatro millones de integrantes de ese pueblo, cifra seis veces menor en la actualidad, con respecto a lo estimado históricamente.

PRIMERA IGLESIA

La Iglesia Apostólica Armenia es una de las tres primeras iglesias cristianas en el mundo, y fue fundada en los apóstoles San Mateo y San Bartolomeo, y reorganizada hacia el año 300, en el siglo IV, por San Gregorio.

El año 301 fue estipulado como la religión oficial del Estado armenio, por lo que es la primera que adquirió esa calidad en el mundo.

Sus Obispos, archimandritas, sacerdotes y fieles obedecen la autoridad del Patriarca Vazken I y la sede está en San Etchmiadzin, Ereván, capital de Armenia.

Las otras dos iglesias cristianas son la Católica, que obedece al Papa Juan Pablo II; y la Ortodoxa, que está bajo el mandato del Patriarca de Antioquía, Ignacio IV.

LA MISA

El Obispo Pouniatian pronunció la misa en idioma

armenio, llamando la atención que durante casi toda la celebración el consagrante está de espaldas a los fieles y sólo gira para dar las respectivas bendiciones.

Durante el oficio, también ofició una misa de difuntos, ocasión en que todos los asistentes encendieron velas por los armenios muertos en Chile.

Las oraciones de la misa son en general, cantadas, por lo que ésta se prolongó casi dos horas.

El Obispo Pouniatian insistió en su homilía a que los armenios se mantengan unidos en la fe y en su Iglesia.

Posteriormente, en conversación con "El Mercurio" dijo que no le correspondía, como Iglesia, referirse a aspectos políticos, pues la labor de los pastores es predicar la palabra de Cristo a la feligresía.

Presidente de la Colectividad Armenia de Chile es Antranig Baloián.

A la misa asistió también el Embajador de Alemania en Chile, Hermann Holzheimer y su esposa, quien es de origen armenio.

CORDOBA:—

FIESTA DEL INMIGRANTE EN LA FALDA

El domingo 2 de diciembre ppdo., se llevó a cabo en la localidad serrana de La Falda, la Fiesta del Inmigrante, que contó con la actuación de conjuntos de danzas de Ucrania y de México, de un conjunto vocal boliviano-argentino y de un conjunto de música típica argentina.

En la ocasión, en representación de la armenidad de Córdoba, también actuaron el conjunto musical armenio "Erepuni" y el conjunto de danzas armenias de Parecordzagán.

El grupo Erepuni, realmente contagió a todos los presentes en el anfiteatro, el alegre ritmo de la música armenia y preparó el ambiente para la gran actuación del conjunto de danzas de la U.G.A.B., dirigido por Haguhí y Agop Nacachian— que arrancó los mejores aplausos de la noche.

Presenciaron el festival, entre otros, los Sres. Juan Nourikhan, Carlos Mihlarian, Nazareth Vartanian, Alberto Berberian y, en representación de la Asociación Cultural Tekeyan, el Sr. Garo Nacachian.

Asado de camaradería en U.G.A.B.

En las instalaciones de la sede de la U.G.A.B., el viernes 30 de noviembre ppdo., se llevó a cabo un asado de camaradería, organizado por la Liga de Jóvenes, con el objeto de unir a todos los jóvenes alrededor de los verdaderos designios de Parecordzagán.

Desde los más pequeños

hasta los adolescentes y los jóvenes se dieron cita en la reunión como verdaderos hermanos, pertenecientes a la gran familia armenia de la U.G.A.B. de Córdoba.

La reunión transcurrió en un verdadero clima de camaradería, en el nuevo salón de la sede social, que pronto será inaugurado.

RIGAR'S
Camisería exclusiva

Para las fiestas de Fin de Año, salude a sus familiares y amigos de nuestro país y del extranjero, en castellano, armenio, portugués o inglés, desde las páginas de nuestro Semanario

Reserve su espacio con anticipación al T.E.: 771-2520, de lunes a viernes, de 12.00 a 18.00 hs.

Su café molido al gusto oriental

"Gran Visir"

Boedo 510 Tel. 97-4763

Lola Levi's 20 Sucursales CORDOBA

nouri Jean's de M. NOURIKHAN e hijos

Lee WAGNER 401 ENTRADA UFO

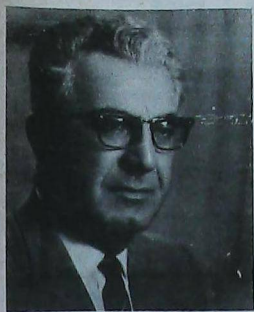
Dr. Rupen Rupenián
Dr. Abraham Aharonián
Contadores Públicos.

PROBING
Consultores de Empresas

Paraná 539 - 4º Of. 29 - (1017) Capital - TE: 46-6727

NUESTROS HOMBRES:

Kersam Aharonian

La semana pasada publicamos el último capítulo de la obra "Historia de la cuestión armenia" del destacado intelectual y hombre público armenio Kersam Aharonian, traducida al castellano especialmente para SARDARABAD por el Sr. Sarkis Kahvedjian.

A través de la citada obra conocimos la ideología del escritor sobre la historia armenia y la solución de la causa de nuestro pueblo. Ahora, a través de estas líneas, lo conoceremos como hombre e intelectual.

Kersam Aharonian nace en Marash en 1916.

Realiza sus estudios en el Instituto Educativo Melkonian, de donde egresa en 1937 y al que algunos años después regresaría como docente.

En 1948 se hace cargo de la dirección del diario "Zartank" de la Organización Demócrata Liberal Armenia; al poco tiempo funda la revista literaria "Ani".

En 1969, la Academia Internacional de Nueva York le otorga el título de Doctor.

Su fecunda vida intelectual llega a su fin con su

fallecimiento, acaecido en el año 1980.

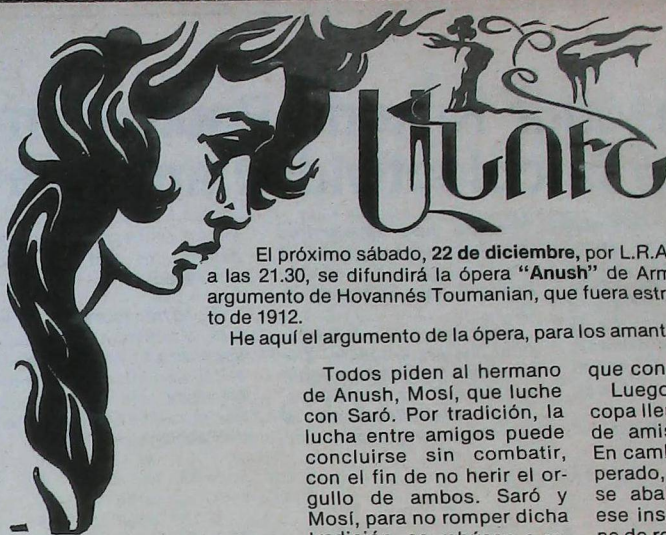
Kersam Aharonian fue uno de los más fieles defensores de la verdad, ideal que transmitió a las generaciones jóvenes ya sea a través de su actividad periodística como de su tarea docente, hecho que se advirtió especialmente en los duros días que vivió Medio Oriente, en que continuó con su intensa actividad con el objeto de mantener a los jóvenes bien preparados para las difíciles horas que les tocaría vivir.

Entre otros ideales, juntamente con los principios de la Organización Demócrata Liberal Armenia, Kersam Aharonian fue un ferviente defensor de la Madre Patria.

La obra que diéramos a conocer a nuestros lectores por entregas semanales, fue publicada con motivo del 50° aniversario del genocidio armenio bajo el título "En el camino del gran sueño". Con la misma dedicación y amor por la causa armenia, Kersam Aharonian escribió "Reflexiones a la finalización del cincuentenario" y "La cuestión armenia ante la opinión pública del pueblo árabe".

También bajo su tutela fue realizada la obra "En recuerdo del Gran Genocidio 1915-1965", trabajo referido a la masacre realizada por los turcos contra el pueblo armenio.

Kersam Aharonian fue, además de un ilustre intelectual, periodista y hombre público, uno de los fundadores de la Asociación Cultural Tekeyan.

El próximo sábado, 22 de diciembre, por L.R.A. 1 Radio Nacional, a las 21.30, se difundirá la ópera "Anush" de Armen Dicranian, con argumento de Hovannés Toumanian, que fuera estrenada el 4 de agosto de 1912.

He aquí el argumento de la ópera, para los amantes de la música:

Todos piden al hermano de Anush, Mosí, que luche con Saró. Por tradición, la lucha entre amigos puede concluirse sin combatir, con el fin de no herir el orgullo de ambos. Saró y Mosí, para no romper dicha tradición, se rehúsan a realzar el combate.

que continúen su amistad.

Luego, Saró levanta la copa llena de vino, en señal de amistad, para brindar. En cambio Mosí, muy exasperado, saca el cuchillo y se abalanza sobre él. En ese instante, Anush se pone de rodillas para bloquear el camino de su hermano.

Acto I (Cuadro I)

El pastor enamorado, Saró, canta a su amada, Anush, que ha perdido la tranquilidad.

La parte sobresaliente de la escena es la serenata de Saró, quien dedica su canto a Anush. Ella escucha emocionada al pastor.

La madre de Anush no se aleja un solo instante de su lado para evitar, de ese modo, el acercamiento del pretendiente. Sin embargo, éste logra entrevistarse con Anush, y la cita en la fuente.

(Cuadro II)

Se oye una canción entonada por el Coro de Niños de la escuela, que va en busca de agua. La voz que se destaca del grupo es la de Anush.

Al margen del coro, se oye la voz alarmada de la madre de la protagonista.

Los niños se agrupan de prisa y se van. Ella regresa nuevamente a la fuente y comienza a cantar una canción triste referida al saqueo.

Este cuadro termina con una hermosa escena de amor, cuando Saró, ante el asombro de Anush, la abraza, con suave dulzura y delicadeza.

Acto II (Cuadro I)

Cerca de un antiguo fuerte destruido, la juventud festejaba el Día de la Primavera, bailando y cantando.

Luego se aproxima Anush a Saró y le pregunta: "¿De quién es este apuesto y gallardo pastor?" y ella misma responde: "Mío". "¿Cómo puedo estar triste estando a tu lado, mi dulce amado? -le susurra al oído.

Las chicas cantan una canción muy cómica y a Anush le corresponde la muerte de su amado. A partir de ese momento, la alegría se transforma en tristeza. Anush sufre el duro impacto; todos quieren consolarla pero llora con desesperación.

Acto III

Casamiento en casa de ricos. Después, el baile de los novios.

Aparecen Saró y Mosí. Saró canta una hermosa canción dedicada a la novia. Luego, baila junto con Mosí y a continuación salen las chicas con los muchachos.

El jefe de la aldea invita a Saró y a Mosí a luchar. A pedido de éste, todos acuden a presenciar la pelea, que sería en forma figurada.

Sin embargo, Saró viola la antigua tradición y derriba al suelo a su íntimo amigo. Todo ocurre inesperadamente. Mosí se considera traicionado por Saró, pero el dueño de casa solicita a ambos que reanuden la lucha.

Saró está listo pero Anush pide a su hermano y al novio que hagan las paces. Por su parte, los invitados tratan de persuadir a los contrincantes a fin de

Acto IV

Bajo amenaza de muerte, Mosí quiere obligar a Anush a que renuncie al amor de Saró.

Más tarde, aparece éste y Anush le relata lo ocurrido. Entonces Saró le ofrece escaparse con él a las montañas y ella acepta.

Al enterarse su hermano de esta actitud, jura matar al secuestrador. Todos los habitantes de la aldea quedan asombrados.

Acto V

Saró esta solo en la montaña.

Luego de la fuga, decide enviar a su amada, Anush, a la casa de su madre, con la esperanza de que la familia acceda y consienta su casamiento. Aparece Mosí muy enojado, rifle en mano y de un certero disparo da muerte a Saró.

La noticia cunde rápidamente por la aldea. Los amigos de Saró trasladan el cuerpo yacente.

Cuando Anush se entera de lo ocurrido, huye despaavorida, camina y camina sin rumbo fijo por la costa del río, buscando y llamando a su amado Saró. Presa de desesperación, enloquece.

En el bramido del oleaje, cree escuchar la voz de su querido Saró, que ya no existe. Y, sin titubear, se lanza al agua para abrazarlo de ese modo, con lo que halla la triste muerte.

Sarkis Kabadaian

Los Sres. Kersam Aharonian y Haghashen Ouzounian con miembros fundadores de la Asociación Cultural Tekeyan.

"Salón 24 de abril"

en adhesión al 70° aniversario del Genocidio, el Colegio Mekhitarista llama a

Concurso Nacional de Pintura y Escultura

Las bases podrán retirarse, a partir del 15 de noviembre, en Virrey del Pino 3511, de 10.00 a 18.00 hs.

ESTUDIO JURIDICO

Dr. Bautista Kuyumdjian
Dr. Gabriel E. Williams
Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams

Tucumán 1438 - Piso 7°
Tel. 40-6809/7112/49-7049

CERRAJERIA Y PLOMERIA

"ROMERO"

Reparación y venta de toda clase de cerraduras y plomería en general

Larrea 722

ARMENIA AL DIA

Los volcanes de Armenia

Todos los centros volcánicos que existen en la meseta de Armenia han sido detalladamente descritos y clasificados en el Instituto de Ciencias Geológicas de la Academia de Ciencias de la República.

El volcán más joven de la región es el Tondurek, cuya última erupción fue, según analistas, en 1442.

"Hace diez millones de años, el territorio de la me-

seta de Armenia representaba una llanura montañosa y se ubicaba dos mil metros más abajo que ahora, con respecto al nivel del mar" dijo Ashod Arslanian, director del Instituto Geológico y vicepresidente de la Asociación Internacional de Planetólogos, a nuestro corresponsal.

El levantamiento de algunas regiones de la meseta

—proceso que continúa aún— se realizó con diferente velocidad.

En el curso de novísimas deformaciones, surgieron en el territorio cerca de seiscientos volcanes, la mayoría de los cuales está apagada. Algunos de estos duermen esperando una convulsión ordinaria de la tierra; no se sabe si despertarán dentro de mil o un millón de años.

LOS ANGELES:

Asamblea General del "Armenian Assamby"

En el "Sheraton Universal Hotel" de Los Angeles, se realizó, entre los días 16 y 18 de noviembre ppdo., la Asamblea General del "Armenian Assamby".

Además de las reuniones esencialmente privadas que habían sido programadas, se realizó una recepción a la que fueron invitadas personalidades armenias que se desenvuelven en el ámbito cultural, social y político del Estado, además de representantes de la prensa armenia.

Al comienzo de las sesiones, el director de la Asamblea, Sr. Mihran Aghabian agradeció a los representantes de la colectividad por el apoyo brindado a la obra del organismo.

Por su parte, otro de los oradores, el Sr. Hrair Hovnanian (New Yersey), además de resaltar el trabajo realizado por el Armenian Assamby en el transcurso del corriente año, señaló que para el próximo período, sus fondos serán elevados en 600.000 dólares.

También se refirió a la actividad de la institución, el Sr. Nubar Dorian, quien además recordó los proyectos de la Asamblea, referidos a los estudiantes de

Ciencias Políticas.

Por último, habló el Sr. Barry Zortian quien señaló la tarea desempeñada por la Asamblea en los medios políticos de Washington y resaltó que para que el organismo llegue al logro de todos sus objetivos su fondo debería acrecentarse a 10.000.000 de dólares, de los que ya se posee la cuarta parte. Ese dinero sería destinado a la especialización de políticos y a otros fines similares.

Al término de las reuniones, quedó constituida una nueva Comisión Directiva, integrada del siguiente modo: Presidente, Barry Zortian; Vicepresidente, Girair Harutunian; Tesorero, Nubar Dorian; Secretarios: Adrián Berenson, Mihrán Aghabian; Consejeros: Louise Simon, Vartkes Balian, Berdj Setrakian, Iervant Azadian, Walter Karabian, Bárbara Mergherian, Jane Minasian, Dr. Raffi Hovannessian, Prof. Richard Hovannessian, Phill Depoyan, Haig Der Manuelian, Milton Gelenian, Prof. Vartán Krikorian, Aram Kalusdian, Helen Djendjian, Ken Kachiguian, Dr. Nikit Orchanian y Dr. Jachig Teolelian.

Homenaje a Jachadur Apovian

Finalizaron en Ereván, los actos de homenaje a Jachadur Apovian, con motivo de cumplirse el 175° aniversario del natalicio del fundador de la nueva literatura armenia.

Al inaugurar los actos, Vartkes Bedrossian, presidente de la Unión de Escritores de Armenia, dijo que ya a los veinticinco años, Jachadur Apovian se había convertido en el representante más brillante de la intelectualidad de su pueblo. "Por sus conocimientos enciclopédicos y de amplios horizontes, Jachadur Apovian fue un adelantado para su tiempo" añadió.

Asimismo, manifestó que Apovian se convirtió en el "fundador de una nueva cultura y pasó a ser la fuente de la que se alimentan nuestros ríos literarios".

Apovian fue el creador de los fundamentos de la nueva escuela y pedagogía armenias.

El verdadero protagonista de sus obras es el pueblo.

LA CIENCIA EN ARMENIA

"Los científicos de Armenia hacen un gran aporte al desarrollo de la ciencia mundial" dijo el académico Víctor Hampartzumian, presidente de la Academia de Ciencias de la República de Armenia.

"Tan sólo en este año en los institutos de la Aca-

demia se han realizado trabajos científicos sobre más de cuatrocientos temas".

En calidad de ejemplo, el académico Hampartzumian habló de la participación de los colaboradores científicos del Observatorio de Piuragan en la creación de la estación automática orbital "Astron", que hizo po-

sible aumentar en miles de veces el número de estrellas y galaxias que se pueden observar.

Por su parte, la conclusión del trabajo fundamental "La historia del pueblo armenio" de ocho tomos, es un gran logro de las ciencias humanitarias.

EXCEPCIONAL CHALET

MAR DEL PLATA. FTE. GOLF CLUB

3 plantas, con T.E., amoblado. 4 dorm. (1 en suite). Salón comedor, sala de juegos, comedor diario. Cocina con parrilla. Dorm. de huéspedes. Dep. serv. 2 garajes.

Sr. Francisco (de 15.00 a 19.00 hs.) T.E.: 771-3196

ESTUDIO "HAIFILMS"

Agop-Jack Tucmanian

- Filmaciones sonoras (super 8 y 16 mm.) • Bodas
- Cumpleaños • Compromisos • Fiestas

Fotografías publicitarias, comerciales e industriales

EXPERIENCIA Y CALIDAD PROFESIONAL

Presupuesto y reservas al 658-5074 Villarino 257 R. Mejía

Para la Comodidad de la Colectividad Residente en

BELGRANO

María Teresa

REPOSTERIA Y COMIDAS ORIENTALES PARA LLEVAR

LEHMEYUN • BACLAVA ETC

Se preparan comidas y postres por encargo

Amenábar 2059

Capital

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Nicolo Vega 4779
1414 CAPITAL FEDERAL
T.E.: 771-2520
Horario de atención: Lun. a vier.
de 10.00 a 19.00 hs.

Registro Nac. de la
Propiedad Intelectual
278.315

Director
NAHABET NAHABETIAN

Corresponsalia, receptoría de
aviso y suscripciones en
BRASIL
Sr. Hrair Chahinian
Av. Coxingui 191 Ap. B4
Cap. 00579-SAN PABLO
T.E.: 813-6791

URUGUAY
Dr. Pedro Danielian
Dionicio Coronel 129
T.E.: 39-8828, MONTEVIDEO

CORDOBA
Sr. Luis Souranian
Camusá 148
5.000-CORDOBA
T.E.: 51-4893

EL PROFESIONAL LOS RECETA
BARTAMIAN LOS DISEÑA
SU HIJO LOS PREFIERE
LINEA PIE/RECTOR
DE ORTOPEdia
BARTAMIAN

Calzado
Correctivo

Calzado
Deportivo

CALZADO CORRECTIVO

A PRUEBA

DE CHICOS

CALIDAD Y

DISEÑO

PLANTILLAS
CORRECTORAS

Ortopedia Bartamian
también las pone
a sus pies.

ARTICULOS DE ORTOPEdia EN GENERAL

Descuentos desde el 30% a Obras Sociales.
Consulta con su Obra Social sobre otros beneficios.

ORTOPEdia
Bartamian

Av. Belgrano 1699 Tel. 45-5213 Bs. As.
Av. 7° N° 1134 Tel. 3-4935 La Plata

Reportaje al Sr. Michel Karahanian, presidente del C.O.A.R.A.

¿Cuándo y por qué se fundó el Comité Argentino-Armenio de la Unión Cívica Radical?

El objetivo de la creación del C.O.A.R.A. fue el logro de la participación directa de los armenios y sus descendientes, especialmente los nacidos en la Argentina, en la toma de una definición y responsabilidad frente a los hechos que acontecen en el país.

Durante los últimos cincuenta años, el "no te metas" no solamente estaba a nivel de los argentinos, sino que se acentuaba mucho dentro de la colectividad, el "no te metas en política" que —en parte— se justificaba por la masacre y por lo que nuestros padres sufrieron aun sin meterse en política, y por la situación política inestable de las últimas cinco décadas de la Argentina. Eso hacía que, en general, la gente participara en forma muy velada en el campo político.

La participación en política nacional no solamente es una obligación moral sino que es un deber de argentinos, ya que siempre hemos considerado a la Argentina nuestra patria. Es necesario rebalsar un poco el ámbito interno armenio para dar y colaborar con nuestras ideas, acción y trabajo con organizaciones políticas que nos sean afines y —dado el caso— asumir responsabilidades de gobierno.

Considerando todo esto y ante el hecho de la reapertura democrática, situación en la que la gente tenía que definirse, los antiguos afiliados radicales creamos, en la mitad del año pasado, el Comité Argentino Armenio, para trabajar por la candidatura de Alfonsín-Martínez, tanto a nivel interno (en las instituciones de la colectividad), como externo, en el campo de nuestras amistades y grupos humanos que frecuentamos.

¿Qué objetivos persigue el Comité?

Lograr, a través de la consolidación de nuestra labor en la U.C.R., la presencia de integrantes de nuestro Comité en futuras elecciones populares, como por ejemplo, de diputados, concejales y demás funcionarios públicos, a fin de participar en forma aún más activa, de las obliga-

ciones y deberes de la causa nacional.

La U.C.R. es perfectamente conciente de la importancia de nuestra colectividad, que cuenta con más de cien mil personas, integradas plenamente en la República Argentina. A ello hay que agregar, por la calidad y tipo de ámbitos de actuación de los armenios, el efecto multiplicador de su influencia en el medio que los rodea.

¿Cómo son las relaciones del C.O.A.R.A. con las demás instituciones armenias?

Nuestras relaciones con la casi totalidad de las instituciones de la colectividad son óptimas; mantenemos permanentes relaciones de amistad, colaboración y respeto mutuo.

Creo que en la armenidad de la diáspora, a la cual nos une la misma tragedia, la misma sangre, la misma religión y el mismo idioma, no debe haber otro signo que no sea el de la unidad y fraternidad, puesto que básicamente tenemos todas enarboladas las mismas banderas de reivindicación de nuestra integridad y dignidad nacional.

¿Qué logros ha alcanzado el C.O.A.R.A. en el transcurso de su año y medio de existencia?

El mayor logro que se puede destacar en el país, es haber contribuido al advenimiento de la democracia. Nuestro objetivo principal es mantenerla y defenderla en todas nuestras actitudes y conductas cotidianas.

En el plano interno, nos ha correspondido desterrar de innumerables mentes del medio ambiente de nuestra vida cotidiana, el "no te metas", incorporando en las filas del Radicalismo a un número importante de connacionales.

A la vez, el C.O.A.R.A. tanto a nivel nacional como comunitario armenio, ha sido el motor que impulsara las gestiones, tendientes al reconocimiento internacional del genocidio.

Hemos promovido, también, la creación de una cooperativa de vivienda y consumo, y de una audición radial de confraternidad argentino-armenia.

En este plano, sólo tenemos palabras de agradecimiento a los dirigentes del

Comité Nacional y del Comité Capital, que además de comprender la causa armenia han tomado conciencia del abominable crimen perpetrado por el gobierno otomano, en 1915, en que fueron masacrados más de 1.500.000 seres humanos de origen armenio, en lo que se transformó en el primer genocidio del siglo XX.

Argentina se ha convertido en un ejemplo para Latinoamérica y para el mundo, por defender no sólo el más elemental derecho del hombre, el de la vida, sino también por la defensa del derecho a vivir en libertad.

En el plano político y diplomático internacional, hemos realizado interesantes e importantes contactos, que han comprendido la deteriorada e injusta situación de los armenios por la incomprensión e indiferencia de que han sido objeto hasta ahora, en el seno de las Naciones Unidas. Con gran satisfacción, el trabajo realizado por el C.O.A.R.A. en el campo internacional está rindiendo sus primeros frutos, al ser incorporado el párrafo 30 en el Informe sobre Genocidio en agosto del presente año, en las sesiones de la Subcomisión de Derechos Humanos de las Naciones Unidas.

Para finalizar, sostenemos una participación más activa y directa de sus afiliados en el plano tanto provincial como nacional, sean estos en la administración pública o en cargos de elección popular.

Aprovechando la oportunidad de esta entrevista, quiero agradecer al correligionario Roberto Parry por habernos facilitado su sede en los comienzos de nuestra organización, y hago extensivo mis agradecimientos a los dirigentes del Comité Capital, lugar en que sesionamos regularmente.

¿Cuáles son los proyectos futuros del C.O.A.R.A.?

En primer lugar, acentuar nuestra organización, incorporando nuevos y valiosos elementos en nuestra labor política y lograr, en el próximo año, nuestra sede propia.

Paralelamente, hemos entrado en conversaciones para inaugurar una filial en la hermosa ciudad de Córdoba, en la que existe un numeroso y activo grupo de correligionarios y simpati-

Integrantes del Comité Argentino-Armenio de la Unión Cívica Radical con el Vicepresidente de la Nación, Dr. Víctor Martínez.

zantes entre los cuales varios de ellos han alcanzado una notoriedad interna partidista y pública.

Dentro de un contexto de libertad, unidad nacional y pluralismo, poco a poco, superaremos los innumerales problemas que aquejan a nuestro país, problemas heredados de gobiernos anteriores, por el estado calamitoso de su balance económico, social e internacional.

El C.O.A.R.A. no escapa a este análisis expuesto más arriba y se hace fiel intérprete de esta lucha sin tregua que deben dar todos los argentinos que quieren que nunca más vuelvan a suceder los hechos vergonzosos acaecidos anteriormente.

¿Participan los afiliados del C.O.A.R.A. de instituciones de la colectividad armenia?

El C.O.A.R.A. es un abanico amplio y abierto para que todo el que tenga ideas afines al pensamiento radical pueda incorporarse, y es así que actualmente muchos de nuestros afiliados pertenecen a diversas instituciones. Lo importante es que hemos captado en nuestras filas muchos connacionales que por diversas razones no participaban de actividades de nuestra colectividad.

El C.O.A.R.A. es miembro de la Asamblea Interinstitucional Armenia (A.I.A.), como la gran mayoría de las instituciones armenias.

Es importante destacar este hecho sin precedentes en la República Argentina: la unidad de la gran familia de la armenidad frente a un proyecto claro como es el reconocimiento del primer genocidio del siglo XX por las Naciones Unidas.

¿Qué opinión le merece el resultado del viaje del Dr. Malkassian a Ginebra?

En nuestra opinión, el resultado es más que satis-

factoria. Considerando el corto tiempo que tuvimos en la preparación, el éxito fue rotundo ya que ganamos, como mínimo, un año, establecimos contactos con distintos expertos internacionales y organizaciones gubernamentales y no gubernamentales de Derechos Humanos.

Este primer éxito, sólo con un trabajo arduo y con la cooperación moral y material de toda la armenidad de la Argentina y de la diáspora, hará posible que en febrero de 1986, las Naciones Unidas reconozcan dicho genocidio.

¿Qué experiencia política anterior a ésta ha tenido usted?

Me inicié en 1960 en la Juventud Radical de Santiago de Chile. Fui dirigente de la Juventud; candidato a intendente; posteriormente, candidato a diputado nacional, dirigente comunal, distrital, provincial y nacional.

Ocupé el cargo de tesoro del Comité Ejecutivo Nacional, durante dos períodos, elegido en Convención Nacional.

Representé a Chile, en el año 1971, con el Dr. Carlos Morales, presidente del Partido Radical, al partido cuando éste ingresó a la Internacional Socialista en Helsinki, Finlandia. Tuve la honra de ser secretario general del bureau de la Internacional Socialista en Chile, realizado por primera vez en un país latinoamericano.

Fui secretario general ejecutivo de varias campañas parlamentarias y presidenciales a nivel nacional.

Actualmente, soy presidente del C.O.A.R.A., representante del partido de los radicales chilenos en el exilio de la República Argentina e integrante de la mesa del Comité Nacional de Chile Democrático.

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Հայկական Ատեանի Ժողովները Լոս Անճելըսի Մէջ

Արմիմիդ Էսմայիլի (Հայ-
ական Ատեան) տարե-
կան ընդհ. Ժողովը տեղի ու-
նեցաւ Նոյեմբեր 16-18ի շա-
բաթը Վերջին, Երեւանի Եռու-
նիկի մէջ պանդոկին մէջ: Երե-
ւանի միջազգային Մարմինը եւ Տնօրէն-
Ժողովի ղեկավար խորհրդակ-
ցութիւններու կողմէն կազ-
մակերպուած էր նաեւ Հիւրա-
մակերթիւն մը, որուն Հրապար-
ած էին Լոս Անճելըսի Հայ
գաղութիւններու գործող քա-
ղաքական մշակութային եւ
ընկերային կազմակերպու-
թիւններու ներկայացուցիչ-
ներ եւ Հայկական մամուլի
աշխատողներ:

Տնօրէն Ժողովի ատենապետ
Սիւրան Աղապապեան շնորհա-
կալութիւն յայտնեց գաղութի
ղեկավարներուն՝ Համազու-
մարի Հրապարակ ընդառաջ ը-
լայնուն Համար: Ապա՝ Խորա-
մակալ Մարմինը նախագահ Հը-
րապար Յովանեանը (Նիւ Ճըր-
զիէն), նախ գնահատեց անց-
նող տարեշրջանին Համազու-
մարի քաղաքական-դատարա-
նական ծրագիրներուն ի-
րենց մասնակցութիւնը բերած
Լորենս Ալվազեանի, Ռոս
Վարդեանի եւ ուրիշներու աշ-
խատանքները, ապա յայտնեց
թէ 1985ին Համազումարի
տարեկան պիւտճէն պիտի
բարձրանայ վեց հարիւր հա-
զար տոկոսով:

Ընկ. Նուպար Տորեան ման-
րամանեց Համազումարի
1984 տարեշրջանի գործունե-
ութիւնը, մասնաւորաբար յի-
շուով քաղաքական գիտու-
թեանց նուիրուած ուսանող-

ներու վերաբերեալ ծրագրե-
ները:

Ապա, Պերի Չորթեան վա-
ւերական տեղեկութիւններ
տուաւ Ուաշինկթընի քաղա-
քական շրջանակներէն ներս
իրենց տարած գնահատելի
աշխատանքներուն մասին եւ
ծանրացաւ առաւելաբար թիւ
241 Բանաձեւին ներկայացու-
ցիչներու Տան կողմէ վաւե-
րացման դժուարին փոփոխու-
մը:

Նոր թիւի տալու համար Հա-
մազումարի գործունեու-
թեան, կը ծրագրուի գոյացնել
տասը միլիոն տոկոսի հիմա-
ղորամ մը, որուն 2.5 միլիոն
տոկոսը գոյացած է արդէն:
Այս հիմնադրամը պիտի ծա-
ռայէ արհեստավար քաղա-
քագէտներու ակադեմիական
պատրաստումին ու անոնց
գործունեութեանց՝ Պետական
Բարոյագրութեան պաշտո-
նատարներուն կամ գոնիւրէս-
մէններու մօտ:

Կը մաղթենք, որ արդիւնա-
ւէտ ըլլան Հայկական Համա-
զումարին ճիշդը, որոնց
մասին կը սպասենք որ պար-
բերաբար տեղեկ պահուի Ա-
մերիկայի Հայաստան մամու-
լը:

ԱՐՄԻՆԻԸՆ ԷՍԵՄՊԼԻՒ ՏՆՕՐԻՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՆՈՐ ԿԱԶՄԸ

Պերի Չորթեան (Ուաշինկթըն)
Նախագահ

Ժիրայր Յարութիւնեան (Ուա-
շինկթըն)
Փոխ-Նախագահ

Նուպար Տորեան (Նիւ Եորք)
Գանձապահ

Ճէյմս Ռենճիլեան (Ուաշինկ-
թըն)

Ատեմաղպի, Բարտուղար

Ասորիւն Պերինսըն (Նիւ Ճըր-
զի)
Միհրան Աղապապեան
Խորհրդակցանք:

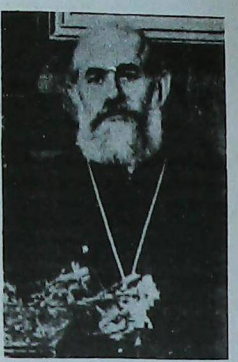
ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄՆԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

Լուիզ Սիմոն
Վարդգէս Պապեան
Պրէմ Սեդրակեան
Երուանդ Ազատեան
Ուորթըր Բարապեան
Պարպարա Մերկերեան
Ճէյմ Միլսոսեան
Տոքթ. Ռաֆֆի Յովհաննէս-
եան
Փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէս-
եան
Յիւ Տեփոյեան
Հայկ Տէր Մանուկեան
Միլթըն Կելլեան
Փրոֆ. Վարդան Գրիգորեան
Արամ Գալուստեան
Էլըն Ճենտեան
Բեն Բաշիկեան
Տոքթ. Նիքիթ Օրջանեան
Տոքթ. Նաչիկ Թէօքլեան

ԹՈՒՐԻՓԻԱ

Շնորհք Պատրիարք Պոլիս Վերադարձաւ

Շնորհք Պատրիարք Պոլիս
վերադարձաւ Երեւանի,
Նոյեմբեր 27-ին երկուսկէս
ամսուան շրջապտոյտէ մը
ետք, որ սկսաւ էփիմաթիոյ
եւ վերջ գտաւ Զուլիգեարիա-
յով, անցնելով Միացեալ Նա-
շանդներէն, Բանաստայն,
Անգլիայէն, արեւմտեան Գեր-
մանիայէն:

Պատրիարքը ընդունուած է
Եփիմեոյի օղակայանը հոգե-
ւոր զատուն եւ Համայնքին
ներկայացուցիչներուն կող-
մէ, առաջնորդութեամբ Շա-
հան Եպիսկոպոսի: Օղակա-
յանին հիւրասրահին մէջ իսկ,
Շնորհք պատրիարք մամուլի
ասուլիս մը տուած է եւ առա-
ջին առթիւ կարգացած է Նա-
խագէս պատրաստուած յայ-
տարարութիւն մը:

Անոր մէջ, կը յիշէ թէ նախ
այցելած է Հայաստան, մաս-
նակեցելու Համար Հայց. եկե-
ղեցոյ տեղին կանոնադրի
Համար տարուած աշխատանք-
ներուն, Ամենայն Հայոց Կա-
թողիկոսին հետ խօսած է նաեւ
Տոքթ. Ռաֆֆի Յովհաննէս-
եան
Փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէս-
եան
Յիւ Տեփոյեան
Հայկ Տէր Մանուկեան
Միլթըն Կելլեան
Փրոֆ. Վարդան Գրիգորեան
Արամ Գալուստեան
Էլըն Ճենտեան
Բեն Բաշիկեան
Տոքթ. Նիքիթ Օրջանեան
Տոքթ. Նաչիկ Թէօքլեան

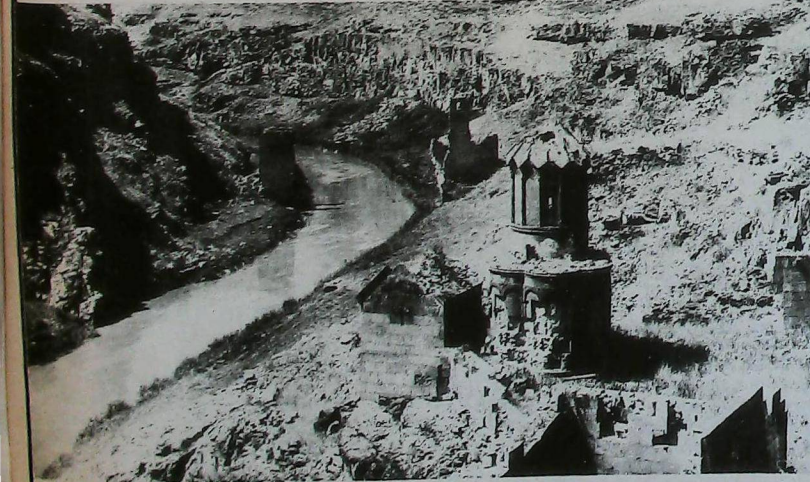
պետին Բէնիթըպլըրի Արեւ-
պիսկոպոս՝ Ռապրթ Ռէնիքի
հետ, դերման եկեղեցոյ ա-
ռաջնորդ՝ Լօհզ Եպիսկո-
պոս եւ միացեալ յայտարա-
րութիւններ կատարած են ա-
նաբեկութիւնը դատապար-
տող: Շնորհք պատրիարքը
կ'անցնէ, այս առթիւ, իր
յայտարարութեան մէջ, որ ա-
ռաջին անգամն է որ նման
քայլեր կ'անունին Թուրքիոյ
Հայոց Պատրիարքութեան եւ
այդ կարեւոր Աթոռներուն
միջեւ: Իր այս յայտարարու-
թեան վերջաւորութեան,
Պատրիարքը կ'ըսէ. «Ես կը-
րօնքի մարդ մըմ եմ, խաղա-
ղութեամբ դիմաւորեմ նմ: Ա-
ղօթող եմ մարդկութեամբ եր-
ջանկութեամբ եւ արժանապա-
յի ապրումին համար: Փափա-
քս այն է որ սաստկութիւնը
ամենակարեւ ժամանակի մէջ
իր տեղը թողու խաղաղու-
թեամբ»:

Ամերիկա Համաձայնած է Որ Թուրքիա Օժտուի Հիւլէական Զէնքերով

Միացեալ Նահանգներու
Պաշտպանութեան Փոխ Նա-
խարար Ռիչըրտ Փէրլէ, որ
Անգարա կը գտնուի, յայտնեց
թէ Համաձայնութիւն գոյա-
ցած է որպէսզի Թուրքիա օժ-
տուի Հիւլէական արդիական
զէնքերով: Փոխ Նախարարը

իր խօսքերուն մէջ յիշեց նաեւ
որ Թուրքիոյ Արեւելեան սահ-
մանները դժուար պաշտպանե-
լի են եւ Սովետներն ալ այդ
շրջանին մէջ զինուորական
ուժի կուտակումներ կ'ընեն:
Թրքական սահմանին անմի-

ջապէս միւս կողմը Սովետները
զինուորական ահաւոր ուժ մը
պատրաստ կը պահեն, ըսաւ
Փէրլէ: Ամերիկացի դիւանա-
գէտը աւելցուց նաեւ որ Թուր-
քիոյ կարգ մը օդակայանները
պիտի արդիականացուին:

Թուրքիոյ եւ Արդի Հայաստանի սահմանը:

Asociación Cultural Tekeyan

Convocatoria

Convócase a Asamblea General Ordinaria para el día 23 de Diciembre de 1984, a las 8,00 hs., en Cnel. Niceto Vega 4779, Capital, a efectos de tratar:

Orden del día

- 1) Designación de 2 asambleístas para firmar el acta respectiva, junto con el Presidente y Secretario.
- 2) Consideración de la memoria del ejercicio y balance general, cuentas de gastos y recursos, inventario e informe de la Comisión Fiscalizadora por el ejercicio cerrado el 30/9/83 y 30/9/84.
- 3) Evaluación de las tareas desarrolladas por la Comisión Directiva en los ejercicios mencionados.

LA COMISION DIRECTIVA

Noviembre de 1984

Ի՞նչ ԿԸ ԳՐԵՆ ԹՐԺԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐԸ

Անատոլուի Մէջ Հայկական Պետութիւն Երբեք Չէ Եղած

Վերջին տասնամակնիկն, բոլոր մամուլին մէջ այլամբող շատ քանի կարգաքննիչ Հայկերու եւ Հայոց պատմութեան մասին եւ այս յօդուածն ալ մասնաւոր նորոգիւմ մը չի բերեր: Ինչ որ սակայն ուշագրաւ է, այն է որ այս գրութեան հեղինակը սովորական լրագրող մը չէ, այլ ինչպէս կը նշուի բերքը «Միլիտէթ», Դեկտ. 1), փորձ. Ս. Թէրիմ Բուրաք:-

«Անարատ է Անգղաբայի Համալսարանին Պատմութեան Տիւրք. Լոնտոնի Համալսարանին տաղանդ է Բաղադարական պատմութեան ստեղծողի տիւրք. Վաթ 1976-ին» փորձ. Մանագէտ է Թուրքիոյ Հանրապետութեան պատմութեան, նախագահ է «Օրթա-տուլ Թէքնիք Համալսարան» պատմութեան Տիւրքիոյ:

1850-1950-ի շրջանին մասին ունի 30-է աւելի յօդուած եւ երկու գիրք: Ուրեմն, նման հեղինակաւոր ամէ մըն է, պատմաբան ու համալսարանի փրոֆէսոր, որ կը գրէ այս տողերն եւ չի վրաւոր «Ժայռի առնուած» որակելի Արեւմտեւի այն բոլոր հեղինակները, որոնք Հայոց պատմութեան եւ ցեղասպանութեան մասին գրած են: Անուն չի տար, քայքայ է որ Մորկընթալլէն Թերման, բոլորն ալ նոյն ջուրով կը լը-ւացուին:

Թուրքիոյ Հանրապետութեան սահմաններուն մէջ «Հայկ. Հարց» մը գոյութիւն չունի: Որովհետեւ մեր Հանրապետութեան սահմաններուն մէջ ապրող մեր հայ Հայրենակիցները առանց որեւէ ճշդումի, իրենք մերկելով 1923-ի Լոզանի դաշնագրով իրենց ընտանեակները փոխադրեցին Հանրապետութեան միջուկէն: Դա իրենց տարիներու ընթացքին կարգ մը Հայեր օգտուելով Մասնաշարժութեան թուրք չարքանակներու ընտանեակները համարողովու իրաւունքին, իրենց անցադրով կը մեկնէին Գերմանիա ու Ֆրանսիա, Հայաստանէն սուտերով ու զանազան նպատակներով ապաստան կը խնդրէին այս երկիրներէն ու ընդհանրապէս իրենց գիտումը կընդունուի իմաստաւոր յայտնի է թէ Հայկական իրենց թրքական ծառի մը իրենց ազգութիւնը ուրացողներու եւ, որոնք թշնամի են Հանրապետութեան, եւրոպական բազմաթիւ երկիրներու կողմէ կը արտօնուին իրաւունքը: Մինչդեռ ինչպէս որ մեր երկրից պէտք չունի նման անձերու, նոյն պէս անոնց տեղ ալ չկայ Թուրքիոյ մէջ:

Այս այս պատճառով է որ Հայկ. Հարցը զոր կ'ուզէն բաժնորէ մեր սահմաններէն դուրս, հեղհեղէն մաս կազմելով միջազգային ահաբեկ-

չութեան, կը շնայ թափանցի մեր երկրէն ներս: Ինչպէս Ամերիկա, Եւրոպա եւ Աստորալիա, երբեք հողամասերու վրայ մեր արտաքին ներկայացուցիչներուն ուղղուած յարձակումները լաւագոյն կը ցուցնեն այս ուղղմամբ: Մտաւորապէս նշանակալից են Լեւոն Էմմէթ-հանի յայտնութիւնները: Ինչպէս ծանօթ է, ահաբեկչութիւնը իր կրնար աւելի բան ըլլալ, քան տկար, օրինաւոր յեղակներէն զուրկ դատերու միջոցը:

Օրինակի համար 1920-ին Փարիզ, Անտանեան կոչուած մէկ հատոր մը հրատարակած է. «Նայիմ պէյի յուշերը - պաշտօնական թրքական վաւերագրեր Հայերու տեղահանութեան ու ջարդի մասին»: Այս գրքին վաւերագրերուն մէջ ներքին նախարար Թալէթ փաշայի հեռագիրներէն իրենք թէ Հայերու ցեղասպանութեան վերաբերեալ հրապարակուած տեղ գրուած են: Մինչդեռ մեր արխիւներուն մէջ կատարուած խուզարկութիւններու ընթացքին Նայիմ պէյ անուն պաշտօնատարի մը հանդիպել կարելի չէ եղած, նաեւ պարզուած է որ թէ պատմականութեան թէ արտաքին ձեւի տեսակէտէ կեղծ են այդ վաւերագրերը: Միւս կողմէ Մուստաֆա հրապարակէն ետք Անգլիացիները, Հայերու կարծեցաւ ցեղասպանութեամբ ամբաստանուած 140 հոգի տարած են Մայթա, Տարցա-քընեկու համար, սակայն ոչ Օսմանեան, ոչ ալ ամերիկեան կամ անգլիական արխիւներուն մէջ այս մարդիկը դատապարտող միակ փաստաթուղթ մը չկարեւոր գտնելով, ամբաստանագրերը ազատ արձակուած են: Հետեւաբար այսօր գոյութիւն չունի միակ փաստաթուղթ ու եւրոպայի հայ ծաղումով հեղինակները ու անոնց համակիրները կը պնդեն թէ կատարուած է:

Նոյն հեղինակները կը խոսին Անատոլուի մէջ հիմնուած բազմաթիւ հեղափոխութիւններու մասին: Անկախական պատմութեան վաղ շրջաններէն ի վեր Անատոլուի մէջ հիմնուած են շատ մը Պետութիւններ, սակայն երբեք գոյութիւն չէ ունեցած «Հայկ. Պետութիւն» կոչումին արժանի քաղաքական կառույց մը: Իրաւ է որ 1071-էն առաջին Բիւզանդական շրջանին, Անատոլուի մէջ ոչ թէ Հայկ. Թագաւորութիւններ, այլ կեդրոնական վարչութեան ենթակա Հայկ. աւատաւարական ուժեր կային, որոնց աշխատանքը էր սահմանամերձ շրջաններու հսկողութիւնը կատարել: Այսօր ահա այս տեսակի գործերը որոնք հիմնուելով միջազգային աղբիւրներու վրայ, կը պարզեն իրականութիւնը, հեղհեղէն կ'անհետին եւրոպական գրադարաններէն: Օրինակի

համար Փրանսական Ազգային Գրադարանին կորսուած գիրքերու ցանկին մէջ տեղ գրուած է ծանօթ արեւելագէտ Օ. Գարիէի հատորը ուր տակաւին 1891-ին կը փաստէր թէ Հայ պատմագէտներ ինչպէս կը խեղաթիւրէին իրենց ցեղին պատմութիւնը: Միւս կողմէ, 1918 Մայիսին Կովկաս հիմնուած Երեսնի Դաշնակցական Հանրապետութեան վարչապետը՝ Բաղդուխտի, 1923-ին դաշնակցութեան Պուրէշի ժողովին խոստովանած է թէ Հայերը Ա. աշխարհ-համարտին գործիք դարձած են ռուս քաղաքականութեան ու կուսակցութեան Խորհուրդի արուած գեղեցուկի մը մէջ ըսած է թէ Կովկասի Հանրապետութիւնը այնքա խորհրդարանացած ըլլալով Հ.Յ.Դ. ոչ մէկ գործ ունէր կատարել:

Բաղդուխտի որ բուն Հակազգեցութիւններու ենթա-կառ եղած է, խղճի պարտ-համարած է այս իրողութիւններուն տեղեկ դարձնել իր ազգակիցները նոյն տարուան ընթացքին իր գեկուցումը Վիէնայի Միջիթարեան տը-պարանին մէջ հրատարակած է եւ այս հրատարակութիւնը թարգմանուած է նաեւ անգլի-րէն: Սակայն այսօր այս գործերն ալ անհետացած են Եւրոպայի ազգ. գրադարաննե-րէն:

Ինչպէս կը տեսնուի, այս քայլերը, որոնք կարգ մը դի-տումարու շրջանակներու կողմէ նետուած ինչ պատմութիւնը խեղաթիւրելու նպատա-կով, չեն հասած իրենց նը-պատակին, որովհետեւ մուտք չեն գործած անհատներու գը-րադարաններէն ներս:

Հակառակ բոլոր այս իրա-կանութիւններուն, Արեւ-մուտքը՝ որուն հետ Թուրքիա սերտ յարաբերութիւններ ու-նի, աւելի Տիւրք Ամերիկայի ու եւրոպայի լուսամտի նկատ-ւած տարրը, սխալ տեղեկութիւններ կ'ունենայ Հայոց պատմութեան մասին: Եթէ չըզմենք հարկաւոր գիտական միջոցներու, Արեւմուտքի լուսամտի յաջորդ սերունդնե-րն ալ պիտի թուաւորուին նոյն սխալ տեղեկութիւննե-րով: Այս պատճառով խոսքի նիւթ չեն դարձնում այն հրա-տարակութիւնները, որոնք կը դաւեն գիտութեան եւ որոնք հեղինակ ակադեմիականները «Ժայռի առնուած» են Արեւ-մուտքի հայկ. հաստատու-թիւններուն կողմէ, որոնք հարկը հազարաւոր տղաք յատկացուցած են այս նըպա-տակին: Ինչ որ ալ ըլլայ, այս հրատարակութիւնները չեն կրնար խօսիլ լայն զանգը-ւածներու: Մինչդեռ ամերիկե-ան, անգլիական, ֆրանսա-կան եւ գերմանական համալս-նագիտարաններ, որոնք մեծ թիւով ընթերցողներ ունին, «Հայ» նիւթին համար ահա այս տեսակ գրքերէ կ'օգտը-րին: Ասոր համար է որ անը-րաժեշտորէն պէտք է մշակու-թային պայքար մղեն, որ-

պէտքի՝ գլխաւորաբար անգ-լիական, ֆրանսական եւ գը-րմանական համալսարանա-րաններու «Հայ» պարբերու-թիւնները սրագործին: Այս մարզին մէջ մեծ պարտակա-նութիւն կը վիճակուի նաեւ ԻԻ-ՆէՄՖՈՅԻ մեր ներկայացու-ցիչներուն. սակայն որպէսզի անոնք անթերի կերպով կարե-նան կատարել այս պարտակա-նութիւնը, պէտք է իրենց հայկաթիւն անհրաժեշտ տե-ղեկագիրները, որոնք գիտա-կան ճամբով նեցուկ պիտի կանգնեն մեր արդար դատին:

Եթէ պէտք ըլլայ համառօտ կերպով ըսել, պէտք ունինք

մշակուիթի կայուն քաղաքա-կանութեան մը ոչ միայն հայկ. հարցին, զոր կը ջանան ստեղծել, այլ բոլոր մեր ազգ. հարցերուն համար, զորս կ'ու-զենք միջազգային պետի վը-րայ գիտականորէն պաշտպա-նել: Ասոր համար ալ անհը-րաժեշտ է ներկայացուցիչնե-րու եւ գիտնագէտներու գոր-ծակցութիւն մը պատմագէտ-ներու հետ: Աւելին, ազգային մեր շահերը կը պահանջեն որ մեր կարգ մը լուսամտի ղեմ-քերը պատմագիտութեան հանդէպ փոխեն իրենց կարծի-քը, ազգ. այս հարցին առնե-լով:

«Տէր» Շարժանկարը Խորհրդային Պատառներու Վրայ

Խ. Միտիւնի պատմութեան-բով վրայ ցուցադրուած «Հայկիկ» արուեստանոցին մէջ պատմատուած «Տէր» շարժանկարը, որուն ընմա-նութիւնը գրած է Հրանտ Մաթի-

տեան: Բեմադրին է Բազ-րատ Յովհաննիսեան, երա-ժիշտութիւնը՝ Տիգրան Ման-սուրեան: Դիւալոր դերը ըս-տանձնած է Խորէն Արսւնա-

U.G.A.B. - U.G.A.B. - U.G.A.B.

INSTITUTO

“MARIE MANOOGIAN”

ANO LECTIVO 1985

ABIERTA LA INSCRIPCION

GUARDERIA - JARDIN DE INFANTES

PREESCOLAR

9.30 a 16.30 HS.

COLEGIO PRIMARIO - 1º a 7º GRADO

BACHILLERATO MERCANTIL 1º a 3º AÑO

BACHILLERATO NACIONAL 4º y 5º AÑO

Comedor Escolar - Biblioteca - Gran Gimnasio

Orientación Artística - Cursos de Apoyo - Transporte

Idiomas - Computación - Actividades Estudiantiles

Coro

Integre a sus hijos a la comunidad armenia, desde Parecordzagán.

INFORMES E INSCRIPCION EN SECRETARIA:

de Lun. a Vier. de 8.30 a 12.30

ARMENIA 1322, Capital T.E. 773-2820 y 772-2617

GALICIA Y RIO DE LA PLATA

Compañía de Seguros

Bartolomé Mitre 777 7º “B” T.E.: 566-7073 - 49-1886/1942

Garantiza asesoramiento integral sin cargo para toda la colectividad armenia, a través de:

SEGUROS LAMAS

INFORMES EN U.G.A.B.

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԱՐՈՎՅԱՆ

Հայաստանի Պետական Հանդիսութեամբ

Կը Նշէ Մեծ Լուսաւորիչ Խաչատուր

Արովեանի Ծննդեան 175 Ամեակը

Նոյեմբեր 16ին, Երեւանի Ա. Սպենդիարեանի անուան պաշտօնական թատրոնին մէջ տեղի ունեցաւ Հայ նոր գրականութեան տօնակոյտը՝ խաչատուր Արովեանի նուիրուած յորեմական երեկոյն:

Նախագահութեան ամպիոնին վրայ կը գտնուէին Հայաստանի կուսակցական եւ կառավարական ղեկավարներ, գլխաւորութեամբ Կարէն Դեմիրճեանի եւ Հանրապետութեան նախագահ Բաբգէն Սարգսիսի: Դասիճիս մէջ ներկայ էին նաեւ Մոսկուայի, Լենինկրատի եւ զանազան Հանրապետութիւններէ կից չհիւրեր:

Կուսական, խաւարի զանազան դժուարին դարերէն 19րդ դարը հասաւ՝ դերեւա չգիտակցած իր խնդիրները: Մէկը պիտի ծնուէր ժողովրդի հոգուց՝ մի մարդաբան, մի բանաստեղծ, լուսաւորիչ, որը ժողովրդի տար վերածնունդի իմաստուն պատգամներ, հրեղէն խօսքերով խանդավառէր, քնից արթնացներ նրան, ամրապնդէր նրա կամքը անձնազօճ հայրենասիրութեամբ, լուսաւորէր նրա ուղին դէպի ինքնագիտակցութիւն, ընդվզում, ազատութիւն:

Հենց խաչատուր Արովեանն էր, որ իրականացրեց այդ մեծ առաքելութիւնը, անգնահատելի դեր խաղաց մեր ժողովրդի:

Վրայ:

Արովեանը գրեց ժողովրդի համար, ժողովրդի մասին, ժողովրդի լեզուով: Գրել ժողովրդի համար, ժողովրդի կեանքի մասին՝ Արովեանի համար ամենից առաջ նշանակում էր անդրադառնալ ժամանակի այն հրատապ պրոբլեմներին, որոնք յուզում էին մասնաւորին, նշանակում էր վեր հանել այն խնդիրները, որոնք սերտօրէն առնչուում էին ազգի ներկայ եւ գալիք ճակատագրին, առաւելագոյն ճշմարտացիութեամբ պատկերել իրականութիւնը, արտայայտել ժողովրդի ոգին, հոգեբանութիւնը, տառապանքներն ու տենչանքները, լուսաւորել նրան, բոցավառել նրա հոգին ազգային ազատագրութեան ու վերածննդի, վեհ խոհանրութիւն:

Բանախօսած են նաեւ Ալեքանդր Խոսրովի, Սիւրբէնի Նախագահ Վարդգէս Պետրոսեան, Վահագն Դանիէլեան եւ ուրիշներ: Վերջաւորութեան տեղի ունեցած է հոյս համերգ մը:

Մեծ Հայրենասէրի Խօսքերէն

* Այս լեզուն, լեզուն, լեզուն որ չլլի, մարդ ընչի նման կըլի: Մէկ ազգի պահողը, իրար հետ միացնողը լեզունն ու լուսաւորը: Ձեզ եմ ասում, ձեզ՝ Հայոց նորահաս երիտասարդք՝ ձեր անումին մեռնեմ, ձեր արեւին դուրպան, տասը լեզու սորվորեցէք, ձեր լեզուն, ձեր հաւատը դայիմ բոնեցէք:

* Առանց լեզուի ոչ անհատը, ոչ էլ ժողովուրդը ի վիճակի չեն իրենց մտքերն ու զգացմունքները հաղորդել ուրիշներին եւ յատկապէս ապագայ սերունդին:

* Լեզուն բաց ա էլէլ՝ ի՞մ ընտիր, ազիզ, ի՞մ սրտի սիրեկան ազգ: Թո՛ղ՝ տրամաբանութիւն գիտեցողը իրան համբարի համար գրի, ես, քո կորած, չվարած որդին՝ քեզ համար:

* Մասիսը առաջին էր կանգնած միշտ, որ մատով ցոյց էր տալիս՝ թէ ի՞նչ աշխարհի ծնունդ եմ ես, դրախտը մտքումս էր կենդանի, որ ինձ երազում, թէ լուրջ՝ միշտ մեր երկրի անունն ու պատուականութիւնն՝ իմ առաջն էր բերում, Հայկ, Վարդան, Տրդատ, Լուսաւորիչ՝ քնած տեղս էլ ինձ ասում էին՝ որ ես իրանց որդին եմ:

* Ապրել ու մեռնել Հայրենիքի համար՝ ահա խնդիրը, որ իրեն նպատակ, ես ընտրել եմ ինձ համար իմ մանկութեան օրերից:

Կարէն Արարատ

Վերջի ազգային-ազատագրական պայքարի ծաւալման, ներառ մշակոյթի, հասարակական-քաղաքական մտքի, լուսաւորութեան զարգացման դրոճում:

Իրենցով՝ ռեալիստ-նորարար, առաջադէմ աշխարհայեացքի տէր, Արովեանն ամբողջ կեանքում անձնուիրաբար, իր մեծ նպատակի յղման գիտակցմամբ դնում էր Հայ նոր գրականութեան, ազգային դասական ոճի հիմքերը, կատարելագործում դրական ժանրերը, յենուելով ժողովրդական բազմադարեան էպոսի, Մովսէս Խորենացու, Էդիշի, Գրիգոր Նարեկացու, Ֆրիկի ժառանգութեան հզօր արժանիքի վրայ, որու եւ համաշխարհային գրականութեան փորձի, գեղարուեստական մշակոյթի հիմքի՝ ժողովրդայնութեան

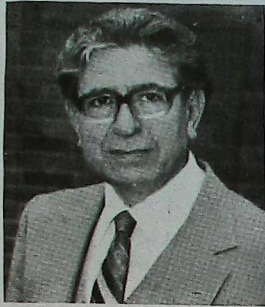
Կարէն Դեմիրճեանի Խօսքը

Հանդիսութեան բացման խօսքին մէջ Կարէն Դեմիրճեան ըսաւ թէ՝ «Պատմութեան ասիք վեր հանեց Արովեանի հոգի կերպարը ժողովրդի պայքարի ու ազգային դրոճի բախտորոշ պահին: Հայ ժողովուրդը, ինչպէս Աւետիք Խաչակեանն է գրել, ստոր-

Regalos Armenios
Creaciones de
Manuel Gheridian
Tel. 613-2388

Զօրավար Անդրանիկ եւ Հայ Յեղափոխական Շարժումը

Գրեց՝ Անդրանիկ Չեխպեան

Կորոդային այս աշխատա-
սիրութեամբ յաջորդաբար
հատուածներ պիտի հրատա-
րակենք որպէսզի մեր ընթեր-
ցողները տեղեկանան մեր
պատմութեան ցարդ մութ մը-
նացած կարգ մը դրուագնե-
րուն:

Զօր. Անդրանիկ Արտասահման Կր Մեկնի

Սուրբ 30 տարեկան մաքա-
ռումներէ, յաղթական խո-
սանքներէ եւ յուսաբարու-
թիւններէ ետք, Զօր. Անդրա-
նիկը յոգնած էր մարմնով եւ
ընկճուած՝ սրտով ու հոգիով:

Անվեհեր մարտիկը իր
կեանքին դառնագոյն յուսա-
խարութիւն ունեցած էր եր-
գրում անտիկ բերդաքաղա-
քին մէջ, երբ այնքան մտե-
ցած իր թուկը իրականացումը
իր քաղաքական խնդիրն էր
փայտայտ երազներուն:

Բայց դժբախտաբար, Հայ
դիմադրող, վարակուած իր
մեծերու թուկանէն եւ ան-
վերահսկումից, մերժած
էր կործակող տալ իշխանին եւ
նահանջած՝ «առանց եր-
զի»...
Անվարելի առաքելութիւն-
ներու մէջ ինքզինքնին դերա-
դանքը եւ յոյժ անպատաս-
պասմաններու տակ առիւծ
պէս կուտող Սասնոյ քաղեր
չկային երգումսի պարսկապե-
րուն տակ... 1894-ի, 1904-ի
եւ 1914-ի նախաշրջանները ֆիզի-
քապէս սպառած էին զանոնք:
Սպառած Սպարի պէս նա-
հանջի անպակաս մարտկիւն-
րուն թիւը խիստ նուազած էր
Թիֆլիսի Ազգ. Ուորհուրդի
զինուորական շարքերուն մէջ:
Անոնք տեղը գրաւած էին դա-
ւանան Բէժմարէի զօրքներն ու
դարաբաղի երկչու դիմադրու-
նները, որոնք Համար թրքաւա-
յոց Կարիւր իրենց Տարբերիչը
էին...

Պարժումի դաշնադրով ըս-
տեղծուած Հայաստանի Հան-
րապետութիւնը վստահութիւն
չէր ներշնչած Զօր. Անդրանի-
կին, որովհետեւ ան Հաւատը
չունէր Հայոց անկախութիւն
պարտադրող թուրքերուն ան-
կեղծութեանը վրայ...
Պօղոս Նուպարի ցանկացած
գորահաւաքը չէր իրականա-
ցած: Պարժումի դաշնագրին
մէջ պայմաններ էր նաեւ որ
Անդրանիկը պէտք էր ցրուէր
իր քանակի, եւ հետագայ Հա-
յաստանի սահմաններէն...

Թուրքերը ապագիւնուած
Հայաստան մը կ'ուզէին, եւ ա-
ռանց Անդրանիկի...
Թուրքերը անկախութիւն
պարտադրելով Հայաստանի,
զայն անկախած էին Ռուսիոյ
Նովապետութիւնէն եւ վերա-
ծած անտէր ու անպայտաւան

գաւառակի մը. այլեւս ժամա-
նակի հարց էր թէ չըմանի ո՞ր
մէկ ըրերինն ե՞րբ պիտի յար-
ձակէր անմեղ գաւառակին վը-
րայ, զայն վերջնականապէս
յօշոտելու համար...

Թուրքերու պարտադրած
անկախ Հայաստանին մէջ,
Անդրանիկը ոչ պաշտօն ունէր
եւ ոչ ալ քանակ. հերոսին
դործը վերջացած էր...

Զօրավարը 250 զինուորները
հետք առած համալսելու դէ-
պի Թիֆլիս, Ապրիլ 27, 1919-
ին, ընկերակցութեամբ անդ-
լիացի հազարապետ Կիպրեսի:
Նախ Զանգեզուրէն, յետոյ
Էջմիածնէն եւ ապա... Հա-
յաստանի Անդրանիկի հե-
ռաջուկուն մէջ անգլիացիներ
ընդ ունէին: Ոստիկան տանք
Վարդգէս Ահարոնեանի...

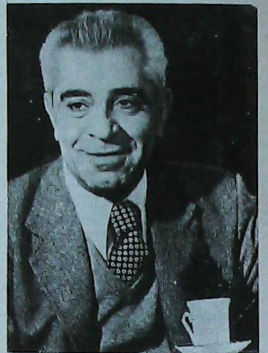
«Անդրկովկաս ոտք դնելու
տապանքն օրումնից սկսած ան-
գլիացիները ամէն կերպ թի-
կում կ'անգնեցին Ագրբէյջա-
նին եւ աշխատեցին Լարաբա-
ղըն ու Զանգեզուրը՝ մեր հի-
մաւորը Արցախի ու Սիւնիքի՝
ենթարկել Ատրպէյջանի տիրա-
պետութեան: Անգլիացի գո-
րակար թամբը իսկապէս
թեմար Ատրպէյջանը Լարա-
բաղի եւ Զանգեզուրի ընդա-
նուր մտահոգապէս նշանակեց
հայատեան եւ ջարդարար
Խոսրով րէզ Սուլբանովին:
Լարաբաղի հայութեան դի-
մադրական կորույր կ'ոտրելու
համար ատրպէյջանցիները,
անգլիացիները մերկայա-
թեմար, բանգեցին եւ կոտո-
րեցին մի քանի հայկական
գիւղեր: Չնայած ատրպէյջան-
ցիները այդ թարրաբոսու-
թեան, անգլիացիները մինչեւ
վերջ աշխատեցին հազար-
ամիսներով Հայաստանի
մաս կազմած Արցախ-Լարա-
բաղը դնել արիւնքարու Սուլ-
բանովի իշխանութեան տակ:

Եւ յաջողեցին: Ատրպէյջա-
նը իրենց միացրեց հայկական
Լարաբաղը:
Նոյնը արեց երկու տարի
յետոյ նաեւ Խորհրդային Ռու-
սաստանի կառավարութիւնը,
Լարաբաղը Ատրպէյջանին
միացնելով եւ ջանալով նաեւ
Զանգեզուրը կորցի Հայաս-
տանից եւ ենթարկել Ատրպէյ-
ջանին:

Իսկ մէկն էր այն հազուա-
գիտ դէպքերից, երբ աշխար-

Հայեացք Հայոց Ապագային

Գրեց՝ Հրանդ Մաթեոսեան

Անդրանիկի տառու գրուած

Պապին սուլթանը բանտում
կ'ախել է... երիտթուրքերը
15-ին Տօրն սպանել են. որա-
նոցային մանչի մօր նկարը
դրկուել է հետաւոր ակեր՝ նը-
կարի հետեւից նաեւ որբեւայ-
րուն «առաքելու» ակնկալի-
քով, բայց որբանոցի ծոռա-
կայում ծուռարած մարդը, ա-
ւերուած օճախին դեռ հաւա-
տարիւմ ու միշտ հաւատարմ
մայրը չի գնացել Ամերիկա,
կէս-որբին լման որբուկ չի
դարձրել, աւերել է երիտա-
սարդ կնոջ իր ապագան եւ նրա
բեկորներից ստեղծել այն ա-
պաստանը, ուրից որբը որ-
պէս չէն տան անցանց առձմի
դաւակ էր ելնելու աշխարհ:

Երեւանից խլուած, աշխարհ
կախարհը շարժառնուած,
Շրախաղ շարուած, չբարեկո-
ւած, չզնդալակարարուած, չը-
մանձնադասանցուած մեր
կեանքերից ու տարիներից իւ-
րաքանչիւրն է իհարկէ արժա-
նի նշուելու ծափողոյնով,
բարձրացուելու յորեկարի
պատուով պատուանշանին,
բայց կիրիւնցի-Հայկազնի
պէլըրդիցի Անդրանիկ Մա-
ռուկեանի՝ «Նախիրի» Անդ-
րանիկի, «Թուրք առ Երեւա-
նի», «Հին երազներ, նոր ճամ-
բաներ», «Մանկութիւն Զու-
նեցող Մարգարէի», «Երա-
զային Հայկազնի» ու «Վերջի
ամենքի» Անդրանիկի, առաջ-
նակաբար արձակագրի, լրա-
գրողի, փայլուն հրապարակա-
գրի, խմբագրի ծննդեան եօ-
թանասունամեակը մենք նը-
ւաճում ենք ոչ ամենեւին որպէս
սուս փրկուածի, եւ անցած ոչ
որպէս տաղանդաւոր գրողի,
այլ որպէս՝ ունեւ մի անհա-
տի, որ պոլսում է մեզ սփուռ-
ել նկատմամբ յուսահատու-
թեան ու կապաճանքի ոտաւո-
նից, անհատի՝ որ հանգզուած
է այսօրեան ու ապագայ իրա-
կանութեան աչքերին նայել եւ
մեզ համար լոյս ու յոյս կոր-
զել:

Թուամեանական-Սարոյեա-
նական միջնադարական լուսն-
ային մի ոգի կայ այդ մարդու
մէջ, եւ եթէ տարբեր ժամա-
նակներ ու իրականութիւն-
ներ կայ մարդիկ մտնում ու
չաւտ մի նմանում միմ-
եանց, որքան տախկուած ենք
անի՝ թէ լուսն այդ ոգին ինքը
հայկականութիւնն է:

Տախկուած աւելի, իհարկէ,
յաղթանակին դիմապակու,
յաղթութեան ծանրութիւնից

առն մտածել է ինչու, ինչու է
քո երեխան է ապագայ աշխար-
հում մարդու, եւ դու ու-
զում ես ու չես գործում քո զի-
րեզմանից օտնիկ նրան, կամ
քո պապի է անցեալ աշխար-
հում կորել ու երբ չի գտնուի,
եւ կամ դու ինքդ ես այսօր-
այն աշխարհի այդ մօրը կոր-
չրած որբը: Եւ պարձապ
սուսայտանքի այնպէս յստակ
ու չօգտիւնի եւ փակուելի
այնպէս ճշգրիտ է ներկայաց-
ւած, որ ընկերացմանը պուպա-
նու մարդիկ հանդէպ ծաւա-
լել է սկսում փարախ բոլոր
օրսի պատկերը, եւ ինչու է
զրանք Մարուկեանի անձնա-
ւայն դիմերուն ու փայլուն
նր, ինչու է՝ հեղինակին իր
յոյսերի ու յուսահատութեան
օրադիր փկել մուծել: Բայց՝
կրկն:

Իրականութիւնը Մարուկ-
եանի պէս մարդկանց կրկն
անտիկնայի չի բերում, քանի
որ իրականութիւնը նրանք
չափում են միայն իր շարժով՝
իրականութեանը: Չարեւելի
պատմը յաճախ է յիշում Մա-
ռուկեանի երկերուն: Իր օր-
րած Չարեւելի խաղով տան՝
«Ձի կապող լինել մեր պրի-
զերի անցած խաղերի կրո-
տած մարդիկ»:

Երբեմն լման, ինչու է յու-
սահատեան ու համապատկե-
պագայութեան չեն գործում
պարզապէս ծաւալուող, ամէն
որ կերպ ու տեսք փոխող հա-
զարակն կեանքը, եւ փայլ-
ող կարպատները չպէտք է
մարդկային կեանքից կեանք-
եր տանել: Վերադառնալ
է պէտք, ամէն օր վերադառնալ
անդին հաւա Վերադառնալ: Ահա
ի՞նչ ուսուցմանն է ուղղ-
ւած Անդրանիկ Մարուկեանի
կեանքի ու գործը, ահա ի՞նչ
մարդկական ինչ առաջը բը-
նադիր տալն է, բայց Մա-
ռուկեանի իր կեանքի պո-
նիքը:

«24 ԱՊՐԻԼ ՄՐՅԱՆԱԿ»

Հայկ. Յեղապանութեան 70-ամեակի

առիթով

Միթթրեան Վարժարանը

Մրցումի կը հրաւիրէ

Հայ ու տեղացի նկարիչներ ու արձանագործներ

(ՏՄԲՈՒՆԱԿԵԼ 1)

Se presentará hoy el Grupo Encuentros de Música Contemporánea

Auspiciado por la Dirección Nacional de Música de la Secretaría de Cultura de la Municipalidad de la Ciudad de Buenos Aires, en el día de hoy, a las 21.00, actuará el Grupo Encuentros de Música Contemporánea en el auditorio "Armenia".

En la oportunidad, se presentará el Grupo 21, dirigido por Alicia Terzian e integrado por G. Roura y H. Schwartz (piano), M. Fornella (soprano), A. Schaikis y E. Schussler (violín), D. Tettelbaum (viola), V. Gil

(violoncelo), A. Kordon (flauta), A. Rodríguez (clarinete), A. Ruiz Chaylat (arpa), C. Camissasa (guitarra), F. Pérez Tedesco (percusión) y D. Atchabahan (recitante).

Interpretarán: Peter Maxwell Davies (danzas escocesas del Renacimiento, laúd) R. Saksian (poema), Leo Brower (Variantes y Es el amor quien ve, laúd), Carlos Graetzer (Ritual, estreno), H. Fretsky (Catarsis), J. Giménez Noble (Thaneros y Diurnos) y Julián Carrillo (Preludio a Colón).

Reedição dos livros de Jacob Bazarian

ca (que é a prova prática e/ou teórica).

Já a necessidade de reeditar a "Intuição Heurística" se deve ao fato que o livro foi adotado em varios cursos de pós-graduação em Direito, Filosofia e Psicologia, sem contar os cursos de Parapsicologia e Poder Mental. E que o livro é o primeiro na História da Filosofia que faz uma análise científica e gnosiológica papel da intuição na descoberta, na criação e na solução de problemas pessoais e profissionais.

Quando a "Introdução a Sociologia" é o único livro no país que analisa em profundidade o papel desempenhado pela infraestrutura material na fisionomia da sociedade, na origem das estruturas sociais e ideologias políticas filosóficas, éticas e estéticas.

Nossos parabéns ao pensador Jacob Bazarian que com suas brilhantes obras escritas aqui, em sua cidade adotiva, leva o nome de Itapetininga muito além de suas fronteiras.

HOKEHANKISD:

Con motivo de cumplirse el decimoquinto aniversario del fallecimiento de

NERSES Y DIKRAN GUEZIKARIAIAN

el domingo 23 haremos oficiar un "hokehankisd" en la Iglesia San Gregorio El Iluminador.

Por la presente, invitamos a todos los que quieran honrar su memoria a estar presentes en la misa.

Nevart y Maritza Guezikariaian e hijos

Sociales:

Una reliquia de la colectividad

Dikran Boyadjian (97 años) y Estian Tekian (87) son vecinos de la zona de Pompeya.

Allí, Don Dikran fue uno de los propulsores del colegio Sahaguián, escuela cuyo edificio fue construido por vecinos del lugar con sus propias manos, en momentos en que sacrificaban para ello, horas de su descanso.

ban para ello, horas de su descanso.

Que estas líneas sean un homenaje a todos aquellos que lucharon para que la colectividad sea lo que es hoy, y que muchos matrimonios armenios tengan la dicha de llegar juntos a esa edad, rodeados por todos sus seres queridos.

Enlace:

BERBERIAN-YOUSSEFIAN

El sábado 8 de diciembre ppdo., en la Iglesia San Gregorio El Iluminador, contrajeron enlace Horacio Berberian y Ana Youssefian.

Apadrinaron la ceremonia, Gregorio Berberian y Sra.

Los padres de los contrayentes son Vahán Berberian y Sra. y Souren y Nelly Youssefian.

Cumpleaños:

SIRAK SUKIASIAN

Cumplió setenta años el

viernes 8 de diciembre ppdo. y los festejó con una reunión en la residencia de su hijo Ricardo, rodeada por el cariño de todos sus familiares.

REBECA YOUSSEFIAN

El domingo 9 de diciembre ppdo., se llevó a cabo una reunión, con motivo del octogésimo cumpleaños de la Sra. Rebeca Youssefian, festejo que se desarrolló dentro del seno familiar en un clima de gran emotividad.

Cocina: Atún Especial

INGREDIENTES:

1kg. y 250 grs. de atún,
1/2 taza de aceite,
1 taza de vino blanco seco,
3 ó 4 ajíes morrones,
2 tomates,
2 cebollas,
2 dientes de ajo,
hierbas aromáticas,
sal y pimienta, a gusto.

PREPARACION:

Cortar el atún en postas de 2 cms. de espesor, aproximadamente.

Enharinar las postas y freírlas en aceite, sin cocinar completamente. Salpimentar y reservar.

Por otra parte, cortar las cebollas en rodajas, los ajíes en tiritas y los tomates en porciones no muy finas. Colocar todos estos ingredientes junto con el ajo y las hierbas aromáticas y el aceite en una cacerola.

Condimentar a gusto y cocinar a fuego suave, durante veinte minutos.

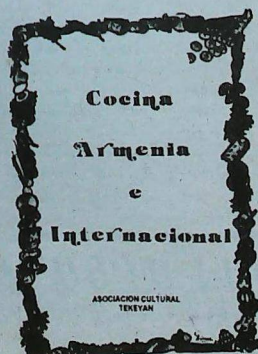
Añadir el vino y hervir la salsa durante algunos minutos más.

Acomodar las postas de atún en una fuente para horno.

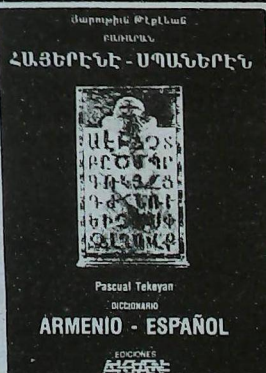
Cubrir con la salsa y llevar a horno moderado. Cocinar durante veinte minutos más.

I. Tch.

Los mejores regalos para las Fiestas

"COCINA ARMENIA
E INTERNACIONAL"

**Diccionario
Armenio-
Castellano**
de Monseñor Dr.
Pascual Tekeyan
\$ a 3.800
más gastos de envío:
\$ a 150

**Diccionario
Castellano-
Armenio**
\$ a 2.800
más gastos de envío:
\$ a 150

Video-tape
"Visita de S.S. Vazken I a la Argentina"

US\$ 150

Video Tape
"Homenaje a Vahram Mavian"

US\$ 150

ASOCIACION CULTURAL TEKEYAN

Cnel. Niceto Vega 4779. (1414) Capital

Solicito el envío de: ☐ "Cocina Armenia e Internacional"

☐ "Diccionario Armenio-Castellano" ☐ "Diccionario Castellano-Armenio"

☐ Video tape "Vazken I" ☐ Video tape "Homenaje a Vahram Mavian"

(marque una cruz donde corresponda)

NOMBRE:.....LOCALIDAD:.....

DOMICILIO:.....CODIGO:.....

Adjunto cheque N°..... del Banco:.....